

Orðaskifti um málið

Í BLAÐNUM í dag skrivur ein navn-givin lesari áhugaverða grein um nøvn og málpolitikk. Hann umrøður nýggja kortið, sum Skúlabókagrunnurin og landsstýrið hava latið gera av Føroyum og økinum rundan um okkum. Í hesum sambandi eru nýggj nøvn smíðað av okkara málkønu. Eitt nú verða tey bæði nøvnini Baileysbanki og Lúsabanki, sum allir fiskimenn eru vanir við at taka uppá tungu, nú skift út við ella supplerað við tveimum nýggjum nøvn-um, Ytribanki og Ytsibanki.

HETTA hevur fingið lesaran at triva í pennin og siga sína meining um hetta hann kallar fyrri einki minni enn máltyning. Hann heldur tað ikki vera rætt, at nøvn, sum eru vorðin partur av okkara gerandismáli - av okkara mentan - nú bráðliga skulu verða skift út av eini málnevnd.

NÚ er tað so, at kjak um málspurningar mangan hevur verið eitt tabuevni í Føroyum. Hevur onkur dittað sær at

hava sína avgjördu meining um onkran málspurning, so hevur tað oftani elvt til mikla øsing. Hevur ein av teimum málkønu smíðað okkurt nýrð, so hevur hann oftani fingið miklar ábreiðslu fyrri tað. Og hevur onkur havt at málsmiðinum, so hevur hann eisini fingið av at vita. Hetta vísir bara, hvussu eymir málspurningar eru, men einki löggið í tí, tí hetta er jú tað vit øll brúka alla tíðina. Tí er tað einki meira enn náttúrligt, at vit kjakast og eisini eru ósámd um málspurningar. Tað eru tey, sum halda, at málpolitikkurin, sum verður rikin á Debesartøð er alt ov einsrættaður, meðan tað eru onnur, sum vísa á, at júst tað arbeiði, sum verður gjørt á hesum stovni, hevur so ómetliga stórt virði. Eftir okkara tykki eiga vit at geva bóaðum "pørtum" gætur og royna at fáa sum best burtur úr. Endamálið við einum orðaskifti má vera at rudda av vegnum misskiljingar og óneyðugar ósemjur og heldur líta frameftir - byggja upp.

MEN tað er spell, at tá onkur leggur upp til orðaskiftið um tann so týðning-armikla og áhugaverða málspurningin,

so verður hetta so oftani tikið illa upp. Øðrumegin verður sagt, at atfinningar móti málstovnum eru alt ov ósakligar og hinumegin verður sagt, at málstovnurin er alt ov erkvís og átti heldur at lurta meira eftir atfinningum ella øðrum málmeiningum.

EFTIR okkara hugsan eigur at pláss pláss fyrri øllum meiningum um málspurningin, bara hetta byggir á sakligt og objektivi grundarlag. Sosialurin hevur mong ár havt eitt sera gott samstarv við málkønan mann, sum trúliga og fast hevur skrivað um málspurningar. Honum eigur blaðið og ikki minst lesararnir stóra tøkk uppiborna. Nú hann gavst var ikki lætt at finna nakran at taka við, og tí gjørdur vit av at gera ein onpan teig, har øll kundu skriva uttan at tað var eitt krav, at navn skuldi standa undir.

SUM við so nógvum øðrum her á landi, so tekur tað sína tíð at byggja nakað upp. Vit hava havt samstarv við nøkur fólk, sum hava skrivað málteigar, men í byrjanini varð tørført at fáa enn fleiri at skriva til henda teigin, sum ætlanin var.

NÚ tykist broyting vera komin í. Nú fer ikki dagur, at vit ikki fáa sendandi brøv frá lesarum, har teir siga sína hjartans hugsan um málið. Hetta halda vit vera bæði sunt og gott fyrri máltjakið, sum oftani hevur verið alt ov stírt við og deytt.

Í DAG hava vit so fingið sendandi eitt sjónarmið um ein einstakan málspurning. Og vónandi fáa vit okkurt orðaskifti burtur úr honum eisini. Okkara vón er, at lesarar okkara brúka blaðið til slíkt orðaskifti, tí nettup hetta er ein av høvuðsuppgávum okkara, sum geva bløð út: at fáa ymsar meiningar fram um samfelagsligar spurningar, og har er málið bert ein, men ein sera týðandi spurningur. Vónandi ber til at halda lív í hesum orðaskifti og vónandi fáa vit eisini svar frá teimum, sum lesararar okkara venda sær til. Júst tað er ein fortreytin fyrri at halda lív í einum mennandi og positivum orðaskifti. Men har er tað sum sagt eisini ein fortreytin, at orðaskiftið verður á einum tilfúsum stóði sum sømir seg einum demokratiske orðaskifti.

Elin Lindenskov, býráðsvallevni í Havn:

Arbeiðsloysið komið fyrri at verða

Tað letur til, at eingin politikkari torur opið at siga sannleikan um arbeiðsloysið, hóast teir vita, at tað er mest sannlíkt, at tað er komið fyrri at verða. Viðgera vit ikki arbeiðsloysið nú, fáa vit stórar trupulleikar av hesum um nøkur ár, heldur Elin Lindenskov

Eingin peningur er eftir í landinum. Og flest allir lánstovnar í útlandinum eru trekir ella hava smekka lokið á kassan. Tí kann roknast við, at vit fáa varandi arbeiðsloysi. Hetta er ein sanleiki, sum flest allir politikkarar viðganga er sannlíkur, men ikki tora at siga opið, kanska tí, at so kann tað siggja út sum, at teir eru dunaloysingar.

Langtíðararbeiðsleys

Eg eri av tí sannføring, at tað er rætt at tosa opið um henda trupulleika, tí einast á henda hátt er gjørligt at fáa gjørt nakað munagott fyrri henda samfelagsbólki.

Tá ið vit hava nevnt varandi arbeiðsloysið so kann eisini roknast við, at vit fáa ein bólki av langtíðararbeiðsleysum. Og við einum slíkum bólki, sum ikki

Býráðsvalið í Havn '92

Elin Lindenskov
vælvni á
javnaðarlistanum

hevur nakað arbeiðið at fara til, og sum fyrr ella seinri missir vónina um nakrantíð at fáa arbeiðið kann roknast við, at kriminaliteturin økist. Vit fáa ein bólki, sum misstrívt - ein skuffaðan bólki - sum vendar samfelagnum bakið. Hetta er kjarnin í arbeiðsloysistrupulleikanum, og eigur hann at viðgerast væl og virðiliga.

Forða misstrívnáði

Skulu vit forða fyrri misstrívnáði og kriminaliteti, er neyðugt at vit hugsa okkum væl um og fáa eitt opið og erligt tjak um, hvussu vit kunnu minka henda trupulleikan mest møguligt.

Eingi stórarbeiði

Við fjárgjarstøðni í landinum, sum heild, og í Tórshavnar kommunu í huga, so

ber ikki til at seta stórarbeiði í gongd fyrri at koma hesum trupulleika til lívs. Men vit eiga at gera, tað vit kunnu, við tí vit hava, fyrri at minka sum mest um henda trupulleika, og eiga øll at koma við í eitt tjak fyrri at siggja, hvussu vit bera okkum at á besta hátt.

Eitt uppskot

Javnaðarlistin í Havn hevur eitt konkret uppskot. Vit halda, at kommunan eigur at seta fólk av í byarumsitingini til at kunna um møguleikarnar í Havnini bæði heima og uttanlands til tess at skaffa arbeiðspláss til Havnar.

Býráðið eigur eisini bein-anvein at seta seg í samband við verkafeløg og vinnufeløg við tí í huga at stovna ein vinnulívsbólki, sum skal hava til endamáls

at skapa vinnuni best møgular fortreytir, og sum kann koma við hugskotum. Kunnu vit á henda hátt fáa fleiri arbeiðspláss uttan at brúka stórvægis pening, men bert við at sína vælvilja og vera arbeiðssom, so er nógv vunnit.

Tað kommunan annars kann gera er, at geva hesum bólki so góðar umstøður at virka undir sum gjørligt.

Hetta nýtist ikki at kosta stórvægis fyrri kommununa, tí eitt nú høli hava vit frammanundan.

Áheitan á politikkarar

Eg fari enn einaferð at heita á politikkararnar um at taka arbeiðsloysið í álvara. Taka spurningin upp og viðgera hann, so sum ein álvarsigur spurningur eigur at viðgerast.

Tað er ikki nóg mikið at vit hava fingið arbeiðsloysisstuðul, tí arbeiðsloysi inniheldur eisini nógvvar sosialar spurningar, sum stóða má takast til, og fáa vit langtíðararbeiðsloysi, so missa tey eisini tryggingina.

Størsti trupulleikin

Javnaðarlistin á sannar, at arbeiðsloysið er størsti spurningurin júst nú, og tekur arbeiðsloysið í størsta álvara.

Eina loysn, sum avskaffar arbeiðsloysi, finna vit neyv-an í býráðnum, men eisini býráðið eigur at taka henda trupulleika upp. Tað er neyðugt.

Elin Lindenskov,
býráðsvallevni í Havn

Gevið børnunum HJÁL!

Børn duga ikki so væl at taká hendurnar fyrri seg, detta tey á súklu.

VERJIÐ HOVDIÐ!

Bingotølini í dag:

20 46